

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра нормальної і патологічної анатомії та фізіології тварин

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(факультетська вибіркова навчальна дисципліна)

ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА ЛІКАРЯ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

Розробник:

Киричко О., доцент кафедри нормальної і патологічної анатомії та фізіології тварин, кандидат ветеринарних наук, доцент

Полтава 2023 р.

Форма опису навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Професійна етика лікаря ветеринарної медицини
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	Факультетська вибіркова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра нормальної і патологічної анатомії та фізіології тварин
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	<i>Викладач:</i> Киричко Олена, кандидат ветеринарних наук, доцент <i>Контакти:</i> ауд. 20 (навчальний корпус № 1) <i>e-mail:</i> olena.kyrychko@pdaa.edu.ua , тел.: 067 745 3548, сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/kyrychko-olena-borysivna
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Спеціальність Освітня програма	211 Ветеринарна медицина <i>ОПП Ветеринарна медицина</i> 212 Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза <i>ОПП Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза</i>
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Базові знання з Правознавства, Філософії, Історії та культури України, Фізіології тварин, Патологічної фізіології, Акушерства, гінекології та біотехнології відтворення тварин, Оперативної хірургії, топографічної анатомії та анестезіології, Ветеринарної фармакології, Ветеринарної мікробіології, Ветеринарної вірусології.

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни полягає в тому, щоб здобувачі вищої освіти оволоділи теоретичними і практичними знаннями щодо певного порядку службових відносин, правомірну поведінку спеціаліста, культуру професійних дій, регламентовану сформованими у суспільстві соціальними нормами, загальнолюдськими цінностями, чинним законодавством. «Професійна етика лікаря ветеринарної медицини» належить до циклу дисциплін, що забезпечують розширення світогляду, вдосконалення і духовний ріст лікаря як особистості, вміння працювати в колективі. Вона нерозривно пов'язана із загальною етикою, оскільки кожна людина, у т. ч. і працівники ветеринарної медицини, у своїй професійній діяльності повинна керуватися не тільки юридичними, а й моральними нормами та принципами.

Основні завдання навчальної дисципліни: підвищення професійної культури лікаря ветеринарної медицини; скорочення періоду адаптації молодих спеціалістів на виробництві; допомога їм в уникненні багатьох професійних помилок та помилок поведінки; включає комплекс правил і норм відношення ветеринарних спеціалістів до своїх колег, тварин та їх власників; навчає бути чуйним, уважним та дбайливим по відношенню до тварин та їх господарів.

Компетентності:

Загальні:

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
- ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення інформації з різних джерел.
- ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

- ЗК 4. Знання та розуміння предметної галузі та професії.
- ЗК 5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК 7. Прагнення до збереження навколишнього середовища.
- ЗК 8. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технології, вести здоровий спосіб життя.
- ЗК 9. Здатність працювати в команді та навички міжособистісної взаємодії.

Фахові:

- ФК 1. Здатність застосовувати знання з біобезпеки, біоетики та добробуту тварин у професійній діяльності.
- ФК 2. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед фахівців, працівників галузі та населення.

Результати навчання:

- РН 1. Узагальнювати та аналізувати інформацію щодо ефективності роботи ветеринарних фахівців різного підпорядкування.
- РН 2. Знати правила та вимоги біобезпеки, біоетики та добробуту тварин.

Програма та структура навчальної дисципліни

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	у тому числі		
л		п	с.р.	
Тема 1. Вступ. Професійна етика лікаря ветеринарної медицини та її завдання.	15	2	2	11
Тема 2. Нормативна етика та основні критерії моральної оцінки	17	2	4	11
Тема 3. Спеціаліст ветеринарної медицини у робочому колективі.	17	2	4	11
Тема 4. Лікар ветеринарної медицини і власник тварини.	18	2	4	12
Тема 5. Деонтологічні підходи до роботи лікаря ветеринарної медицини.	18	2	4	12
Тема 6. Ветеринарна ерологія та ятрогенія	18	4	4	12
Тема 7. Основні вчення про гуманне відношення до тварин у різних галузях використання	17	2	4	11
Усього годин	120	16	24	80

Оцінювання результатів навчання

- опитування (шкала та критерії оцінювання; min - max) (0-8);
- виконання завдань практичних занять (шкала та критерії оцінювання; min - max) (0-4);
- виконання завдань самостійної роботи (шкала та критерії оцінювання; min - max) - у вигляді підготовки питань, реферату - (0-16).

Семестровий контроль – оцінювання рівня засвоєння здобувачем вищої освіти всього обсягу навчальної дисципліни проводиться у формі заліку.

Форми контролю результатів навчання

Результати навчання	Форми оцінювання Залік 7 семестр			Разом
	Опитування	Виконання завдань практичних занять	Виконання завдань самостійної роботи (реферат)	
РН 1	28	14	8	50
РН 2	28	14	8	50
Разом	56	28	16	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	Опитування	Виконання завдань практичних занять	Виконання завдань самостійної роботи (реферат)	
Тема 1. Вступ. Професійна етика лікаря ветеринарної медицини та її завдання.	8	4		12
Тема 2. Нормативна етика та основні критерії моральної оцінки	8	4		12
Тема 3. Спеціаліст ветеринарної медицини у робочому колективі.	8	4		12
Тема 4. Лікар ветеринарної медицини і власник тварини.	8	4		12
Тема 5. Деонтологічні підходи до роботи лікаря ветеринарної медицини.	8	4		12
Тема 6. Ветеринарна ерологія та ятрогенія	8	4		12
Тема 7. Основні вчення про гуманне відношення до тварин у різних галузях використання	8	4	16	28
Разом	56	28	16	100

Шкала та критерії оцінювання результатів навчання

Розподіл балів	Критерії оцінювання
	Опитування
7-8	Показано знання основного матеріалу теми на 90-100%. Показано всебічні, систематичні і глибокі знання матеріалу теми. Засвоєно взаємозв'язок основних понять теми та їх значення для майбутньої професії. Проявлено творчі здібності у розумінні та використанні теоретичного матеріалу, узагальнення та аналізу інформації щодо ефективності роботи ветеринарних фахівців різного підпорядкування, знання правил та вимог біобезпеки, біоетики та добробуту тварин.
5-6	Показано знання основного матеріалу теми на 74-89%. Показано достатнє знання матеріалу теми. Проявлено систематизований характер знань з питань теми, узагальнення та аналізу інформації щодо ефективності роботи ветеринарних

Розподіл балів	Критерії оцінювання
	фахівців різного підпорядкування, знання правил та вимог біобезпеки, біоетики та добробуту тварин.
3-4	Показано знання основного матеріалу теми на 60-73%. Показано низькі знання основного матеріалу теми. Відповіді на питання не повні. Допущено помилки у виконанні передбачених програмних завдань.
2	Показано знання основного матеріалу теми на 40-59%. Відповіді на питання не повні. Допущено принципові помилки у виконанні передбачених програмних завдань.
1	Показано знання основного матеріалу теми 35-39%. Відповіді на питання не повні. Допущено принципові помилки у виконанні передбачених програмних завдань.
0	Відсутність здачі або показано знання основного матеріалу теми до 35%.
Виконання завдань практичних занять	
4	здобувач вищої освіти змістовно підготувався до заняття, веде себе активно, активно приймає участь у дискусії щодо теми заняття.
3	Показані добрі знання матеріалу теми. Проявлено систематизований характер знань з питань теми. Відповіді на питання не достатньо повні.
1-2	Показано знання основного матеріалу теми. Відповіді на питання не повні. Допущено принципові помилки у виконанні передбачених програмних завдань.
0	здобувач вищої освіти не підготувався до заняття, не приймає участь у дискусії щодо теми заняття або відсутній.
Виконання самостійної роботи (реферат)	
14-16	Матеріал викладений лаконічно, послідовно, є актуальним. Оформлення роботи відповідає загальним стандартам для даного виду робіт.
10-13	Матеріал викладений лаконічно, послідовно, але містить дані, що застаріли або не відповідають дійсності. Оформлення роботи відповідає загальним стандартам для даного виду робіт.
1-9	Матеріал подано нелогічно. Тема роботи розкрита не повністю, є застаріла інформація. Оформлення не відповідає стандартним вимогам. Дуже слабо відкрита тема
0	Не здано.

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 120 год. Кількість кредитів – 4,0. Форма семестрового контролю – залік.

Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів та зобов'язаний відпрацювати таке заняття.

Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями у межах встановлених норм. У разі виявлення факту плагіату здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати його. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування. З дотриманням академічної доброчесності.

Є можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої / міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та / або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів з використанням Європейської кредитно-трансферної системи. Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про

академічну мобільність здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Презентації, відеоролики.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні

1. Панько І.С. Професійна етика лікаря ветеринарної медицини. Біла Церква, 2006. 272 с.
2. Ковальова О.М., Сафаргаліна-Корнілова Н.А., Герасимчук Н.М. Деонтологія в медицині: підручник. Харків, 2014. 258 с.
3. Запорожан В.М., Аряєв М.Л. Біоетика та біобезпека: Підручник. К.: Здоров'я, 2013. 456 с.
4. Киричко О.Б. Курс лекцій з професійної етики лікаря ветеринарної медицини. Полтава, 2007. 56 с.
5. Киричко О.Б. Курс лекцій з дисципліни «Професійна етика». Полтава, 2015. 48 с.
6. Бердник В.П., Киричко О.Б. Методичні рекомендації для виконання самостійних робіт з дисципліни «Професійна етика». Полтава, 2015. 36 с.
7. Панько І.С. Методичні рекомендації: Деонтологічна підготовка лікаря ветмедицини. Біла Церква, 1996. 16 с.
8. Панько І.С. Служить людям ветеринарія: посібник. Київ: Урожай. 2005. 216 с.
9. Казаков Ю.М., Треумова С.І., Боряк В.П., Чекаліна Н.І., Трибрат Т.А., Шуть С.В., Деонтологія і етика в клінічній практиці. Частина 1.: навчальний посібник. Полтава, 2014. 213 с.

Допоміжні

1. Закон України «Про ветеринарну медицину та благополуччя тварин».
2. Закон України «Про захист тварин від жорстокого поводження».
3. Малахов В. Етика: навчальний посібник. К.: Либідь, 2000. 382 с.
4. Ковальова О.М., Сафаргаліна-Корнілова Н.А., Герасимчук Н.М. Деонтологія в медицині: підручник. Харків, 2014. 258 с.
5. Яценко П.І. Мораль, лікарська етика і медичне право. *Український стоматологічний альманах*, 2016. № 2. С. 82 – 85.
6. Масний З. Проблеми деонтології в сучасній українській медицині. Львів: Літературна агенція «Піраміда», 2010. 74 С.
7. Копочинська Ю.В., Латенко С.Б. Основи деонтології: навчальний посібник. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 87 с.
8. Спиця Н.В. Деонтологія в медицині. Запоріжжя: ЗДМУ, 2017. 60 с.
9. Киричко О. Б., Дмитренко Н. І., Шерстюк Л. М. Деонтологічні підходи до забезпечення якості вищої освіти у сучасних умовах. Матеріали 51-ї науково-методичної конференції викладачів і аспірантів «Вища освіта: проблеми і шляхи забезпечення якості у контексті сучасних трансформацій», 26-27 лютого 2020 року, Полтава: РВВ ПДАА, 2020. – С.34-36.

10. Киричко О. Б., Тігаренко О.В. Основні засади у забезпеченні добробуту тварин. *Сучасні аспекти лікування і профілактики хвороб тварин*: матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, 23–24 листопада, 2022 р. Полтава, 2022. С. 75-76.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Панько І.С. Професійна етика лікаря ветеринарної медицини. URL: http://ni.biz.ua/7/7_16/7_163047_vvedenie.html
2. Ветеринарна деонтологія URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/7899/1/Veterynarna%20deontolohiia.pdf>
3. Закон України «Про ветеринарну медицину та благополуччя тварин». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1206-20#Text>
4. Закон України «Про захист тварин від жорстокого поводження». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3447-15#Text>
5. Ковальова О.М., Сафаргаліна-Корнілова Н.А., Герасимчук Н.М. Деонтологія в медицині: підручник. Харків, 2014. 258 с. URL: <https://repo.knmu.edu.ua/bitstream/123456789/10105/3/%D0%94%D0%B5%D0%BE%D0%BD%D1%82%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B8%D1%8F%20%D0%B2%20%D0%BC%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%86%D0%B8%D0%BD%D0%B5.pdf>